

Restruktuirawe na metalskiot sektor vo Makedonija

II Konferencija vo proektot VS/2010/0527

Ohrid, 01.07.2011

Početoci na restrukturiraweto

So početokot na tranziciskite promeni, po usvojuvaweto na zakonska regulativa za privatizacija na opštveniot kapital.

Procesot ote`nat od političkite (vojneni) slučuvawa vo regionot.

Prva faza, prvpat "zagubari"

1994 e najte{kata godina, so mnogu {trajkovi i protesti, najgolem del od metalskite rabotnici - na ulica.

Donesen *Zakon za prestrukturawe na del od pretprijatijata koi vo svoeto rabotewe iska`uvaat zagubi*, poznat kako "**Zakon za zagubarite**".

Opfateni 25 kompanii so 45.000 vraboteni (7 metalski i 3 rudnici so okolu 23.000 vraboteni).

Učestvo na sindikatot

- Sproveden so direktno učestvo na MMF i SB, koi izgotvuvaat poedinečni programi za restrukturirawe.
- Sindikatot vključen vo procesot od početokot, ne samo so konsultirawe tuku i so nadzor nad sproveduvaweto na zakonskite odredbi.
- Potpižuvani spogodbi so novite sopstvenici.

Rezultat

- Izgubeni 25.000 rabotni mesta (12.000 vo metalna industrija i rudarstvo).
- Razbieni site golemi sistemi vo pomali edinici zaradi privatizacija.
- Site obvrski se pretvoreni vo kapitalni vlogovi (od doveriteli i od dr`avata).
- Ne e zatvoreno nitu edno na{e pretprijatie.
- Rabotnicite koi ostanaa bez rabota celosno obe{teteni (site neisplateni plati + 12 plati) na dobrovolna osnova.
- .

Rezultati 2

- Prodol`uva neredovnoto rabotewe i neredovna isplata na plati.
- Prvi privatizaciji na delovi od razbienie golemi sistemi se slu~u-vaat vo 1997, najprvo vo metalurgijata.
- Se podgotvuva nov ciklus na restrukturawe, bidej}i rezultatite od prvot ciklus se nezadovolitelni.

Vtora faza – Fesal aran`man

- So ovoj ciklus se opfateni okolu 30 kompanii (12 metalski i rudarski), od koi re~isi site opfateni vo privatata faza, so okolu 30.000 rabotnici.
- Sklu~en e poseben aran`man so SB.
- Se ispla}aat neplateni pridonesi i otpremnini (najmnogu 8 plati), no ne i neisplateni plati.

Poinakov koncept

Vo ova faza se primenuva poinakov koncept so likvidacija na pretprija-tijata, zaradi sproveduvawe na prodaba na osnovnite sredstva bez nikakov tovar (i bez vraboteni).

Vakviot pristap e nametnat od SB.

Učestvo na sindikatot

- SIER e povtorno vključen vo site pregovori, no nema nadzor nad sproveduvaweto (nema poseben zakon).
- Učestvuvame i vo pregovori za pro-da`ba na kompaniite i zastapuvame stav za {to pogolemi vrabotuvawa i podolg rok na garantirano zadr`uvawe na vrabotenite.

Rezultati

- Izvr{ena e prod`ba na kapitalot na razli~ni investitori.
- Uspe{no zavr{ilo restrukturaweto samo na 13 kompanii (8 od na{iot sektor).
- Izgubeni se novi 23.000 rabotni mesta.
- Sindikatot po~nuva kampawa za socijalno zgri`uvawe na rizi~nite kategorii.

Rezultati

	1990	1995	2002	2010
Proizv.na osnovni metali	11.622	7.987	5.405	5.543
Proizv.na metalni proizvod.	13.747	6.976	7.367	7.525
Proizv.na mašini i oprema	2.958	1.949	1.876	1.682
Proizv.na električna oprema	11.350	8.869	3.423	5.383
Proizv.na transport. sredstva	9.233	4.851	5.149	2.082
Rudarstvo	4.087	4.374	2.948	3.644
Proizv.na nafteni derivati	1.463	1.355	1.073	825
VKUPNO	54.460	36.361	27.241	26.675

Kampawi

Kampawi

Kampawi

Kampawi

Kampawi

Sega{na sostojba

- Na sila e u{te eden specijalen zakon za poslednite 4 kompanii (3 od na{ite sektori).
- SIER e celosno vklju~en, no celiot proces do sega e bez rezultat.
- Sindikalnite akcii ne prestanale

Protesti

Protesti

Rezime

- Dr`avata nema{e izgraden koncept za restrukturirawe.
- Restrukturiraweto e postojan proces, sindikatot mora da bide vklju~en.
- SIER be{e sekoga{ konstruktiven u~esnik vo toj proces.
- So takviot pristap se spasija mnogu rabotni mesta.

Vi blagodaram na vnanianieto!